

SMITTEVERN-NYTT

FAGLIG FORUM FOR HELSESYKEPLEIERE
SOM ARBEIDER MED SMITTEVERN OG ANDRE INTERESSERTE

Årgang 22, nummer 4

Desember 2024

KAN VAKSINER REDUSERE DEN GLOBALE ANTIBIOTIKABRUKEN? WHO SIER JA
WHO har kommet med en ny rapport: [«Estimating the impact of vaccines in reducing antimicrobial resistance and antibiotic use: technical report»](#)

Denne rapporten gir en grundig evaluering av vaksiners potensielle rolle i å redusere antimikrobiell resistens (AMR). Den skisserer viktigheten av vaksiner som et avgjørende verktøy for å forhindre infeksjoner og dempe spredningen av resistente stammer, og dermed redusere avhengigheten av antibiotika. Historisk sett har vaksiners rolle i å redusere AMR ikke blitt fullt ut anerkjent, med fokus først og fremst på bruken av dem for å forebygge smittsomme sykdommer.

Denne rapporten er unik i sin omfattende vurdering av 44 vaksiner rettet mot 24 patogener, som omfatter både lisensierte vaksiner og de som er under utvikling. Den inneholder en robust metodikk for å estimere den potensielle effekten av disse vaksinene på AMR-relaterte helseutfall, antibiotikabruk og økonomiske kostnader. Funnene understreker den kritiske rollen vaksiner må spille i nasjonale og globale AMR-avbøtende strategier.

Kilde: [Medscape](#)

PÅMINNELSE OM INSEKSPREDNING TIL DEN GRAVIDE REISENDE

En økning i spredning av sykdommer som spres med insekter, mygg og flått er rapportert i mange tropiske og sub-tropiske land. Slike infeksjoner i svangerskapet kan sette den gravide i fare for alvorlig sykdom og kan forårsake komplikasjoner for det ufødte barnet. Viktig å informere den gravide om å ta forholdsregler for å unngå insekts-, mygg, og flåttbitt på dagtid og natten under hele reisen også på flyplasser! Særlig malaria, zika, denguefeber og chikungunya gir ekstra bekymring for gravide.

Kilde: [NaTHNaC Travelhealthpro.org](#)

Les også mer hos [Folkehelseinstituttet om Smittevernråd ved reise. Viktige råd for god helse for gravide.](#)

I dette nummeret:

1. Vaksiner og antibiotikabruk, Gravide og mygg, Voksenvaksinasjonsprogram, VDOT TB, Smittevern og HIV
2. Resistent tyfoidfieber, Case, Tuberkulose

VOKSENVAKSINASJONSPROGRAM INNE I FORSLAG TIL STATSBUDEJETTET FOR 2025

I statsbudsjettet foreslår regjeringen å etablere et voksenvaksinasjonsprogram som skal sikre et tilbud om vaksiner mot flere sykdommer for både voksne, og personer i risikogrupper. Programmet kan utvides, men vil i første omgang starte med tilbud om vaksiner mot korona, influensa og pneumokokksykdom. Vaksinasjonsprogrammet vil også styrke vår beredskap for å kunne vaksinere store deler av befolkningen, slik vi gjorde under koronapandemien sier helseministeren. I første omgang gis tilbudet til alle som er 65 år og eldre, og for risikogrupper. Etableringen av et voksenvaksinasjonsprogram vil også gi oss muligheten til å utvide tilbudet med ytterligere vaksinasjoner, herunder påfyllingsvaksine mot difteri, stivkrampe og kikhoste. Vi vil også etablere en påminnesordning for vaksinasjon. Ordningen vil først gjelde årlige vaksinasjoner mot influensa og korona for dem som er 65 år og eldre.

Kilde: [Regjeringen](#)

Les mer også på: <https://www.fhi.no/va/voksenvaksinasjon/>

BEDRER VIDEOOBSERVERT MEDISININTAK HOS PASIENTER MED TUBERKULOSE ETTERLEVELSE AV BEHANDLING?

Helseetaten i Oslo kommune ønsket å vite mer om effekten av direkte observert behandling av tuberkulose (TB) via video. Denne forskningsomtalen inngår i en mini-metodevurdering som ser på innføring av videooppfølging i behandling av pasienter som følges opp av hjemmetjenesten i Oslo kommune. Les mer på [FHI](#)

MENER HELSEPERSONELL HAR UTDATERT KUNNSKAP OM SMITTEVERN OG HIV

Interesseorganisasjonen Hiv-Norge opplever at personer som lever med hiv tar kontakt fordi de har opplevd manglende kunnskap om hiv i møtet med helsepersonell. Du blir møtt med overveldende smittevernstiltak, diskriminering og stigmatisering av helsepersonell. Hva er det som egentlig er nødvendig av ekstra beskyttelsesutstyr når en pasient med hiv skal ha en gynekologisk undersøkelse, en tannlege, ta en vaksine eller en blodprøve? Ingenting. Ingenting er nødvendig. De som lever med hiv går på medisiner som gjør at de ikke har noen sporbare virus, og det betyr at de ikke kan smitte noen, uansett. Kilde: [Dagens Medisin](#)
Prøv NHI.no sin quiz om hiv/aids [her](#)

[Verdens AIDS Dag 1. desember. How will you help end HIV stigma? Get involved.](#) Bruk den røde hiv sløyfen

AKTUELL NETTSTEDER

- Folkehelseinstituttet www.fhi.no
- NSF's landsgruppen av helsesykepleiere www.sykepleierforbundet.no
- The International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (The Union) www.theunion.org
- WHO's disease outbreak news www.who.int/csr/don/en/
- The International Society of Travel Medicine (ISTM) www.istm.org
- FIRM Norge <https://firmnorge.org/>
- Norsk forum for smittevern i helsetjenesten www.smittevernforum.no

AKTIVITETSKALENDER 2025

SMITTEVERN

-
- **REISEMEDISIN / VAKSINASJON**
- Gratis e-læringskurs om vaksinasjon. Arr: FHI
- 11. – 15. mai CISTM19, New Orleans, USA. Arr: ISTM
- 12. – 13. september FIRM konferanse, Radisson Blu Atlantic hotel Stavanger. Arr: FIRM

TUBERKULOSE

-

MIGRASJONSHELSE

- Grunnkurs i migrasjonshelse og kulturforståelse, 6 timers e-kurs. Arr. Kompetansebroen

Faglig forum for helsesykepleiere som arbeider med smittevern

Ønsker du å få tilsendt Smittevern-nytt? Send en e-post til redaktøren:

mone.kildal@bga.oslo.kommune.no

MULTIRESISTENT SALMONELLA TYFOID BLANT REISENDE SOM HAR VÆRT I PAKISTAN

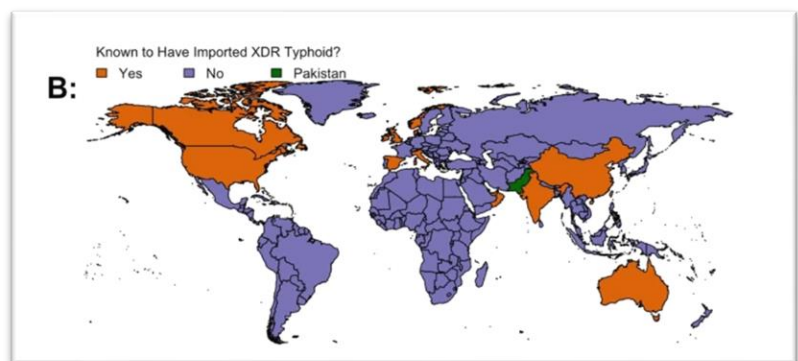
Det har de siste årene vært tilfeller som har fått påvist MDR/XDR (multidrug-resistant og extensively drug-resistant) salmonella typhi – tyfoidfeber etter reise til Pakistan i flere europeiske land, deriblant i Norge. I Norge smittes om lag 10–20 personer av tyfoidfeber årlig, de aller fleste etter reise til Pakistan eller India. Gode forebyggende tiltak er derfor viktig og for mange er det aktuelt med vaksinasjon. Alle reisende til Pakistan står i fare for å bli smittet.

Kilde: FHI

Utbruddet med multiresistent salmonella typhi ble påvist i Hyrabad Pakistan i 2016. Se informasjon fra National institute of Health, Islamabad om Advisory for Prevention and treatment of typhoid fever including XDR Typhoid

Kartet under viser land som har importert XDR tyfoid fra Pakistan vist i oransje, deriblant Norge. Les hele artikkelen:

Assessing the global risk of typhoid outbreaks caused by extensively drug resistant Salmonella Typhi

CASE: EN UNG MANN MED GULSOT, HODEPINE OG FEBER MED EN NYERE REISEHISTORIE

En 24 år gammel mann kom til akuttmottaket med alvorlig hodepine, gulsott og feber de siste 2 dagene. Han hadde nettopp kommet tilbake fra en 1-måneders tur til India. Hodepinen var opprinnelig 8/10 intensitet og var assosiert med kvalme og to episoder med ikke-blodig oppkast 1 dag før innleggelse. Kvalmen og oppkastene ble bedre, og han hålte klare væsker på akuttmottaket. Han rapporterte om svakhet. Han la også merke til at øynene hans ble gule for et par dager siden. Han hadde ingen eksponering for dyr og spiste ingen annen mat enn vanlig under turen. Han tok ingen medisiner regelmessig. Han drakk alkohol svært sjelden. For mer informasjon og mulighet til å stille en diagnose se Medscape fra 13. nov her

TUBERKULOSE ER IGJEN DEN INFEKSJONSSYKDOMMEN SOM TAR FLEST LIV

Tuberkulose erstattet Covid-19 å bli den viktigste årsaken til infeksjonsrelaterte dødsfall i 2023. I fjor ble rundt 8,2 millioner mennesker nylig diagnostisert med TB, noe som betyr at de kunne få tilgang til passende behandling – det høyeste antallet registrert siden WHO begynte global tuberkuloseovervåking i 1995 – opp fra 7,5 millioner rapportert i 2022, ifølge WHO. Utryddelse av tuberkulose er dessverre fortsatt et fjernt mål. Lav- og mellominntektsland, som bærer 98 % av sykdomsbyrden, sto overfor betydelig mangel på finansiering. «Det faktum at tuberkulose fortsatt dreper og så mange mennesker blir syke er en skandale, når vi har verktøyene til å forhindre det, oppdage det og behandle det,» sa WHO's generaldirektør Dr. Ghebreyesus til journalister.